

2019-imut missigersuutitut najoqqutassaq

1. Siulequt.....	1
2. Kisitsisit pingaarnert2	2
3. Missingersuutitut ataatsimut piumasagaatit3	3
C.1. Kalaallit Nunaanni kommunimilu aningaasaqarnikkut inissisimaneq	3
C.2. Suleqatigiinnermut isumaqatigiissut aamma politikikkut suliniarfiit	4
C.4. Periusissap ingerlanissaa	6
C.5. Innuttaasut katitigaanerisa nikerarnerat.....	7
C.6. Akinik aningaasarsianillu siumut naatsorsuinerit	7
C.7. Pisariillisaanissamik suliniutit.....	8
C.8. Illoqarfiit nunaqarfiillu ataasiakkaat kiffartuunneqarnerat.....	10
C.9. Aningaasanik aqutsineq	10
4. Siunertanut ataasiakkaanut missingersuutitut piumasagaatit.....	10
1) Akileraarutit, akitsuutit nuussinerillu	10
2) Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	11
3) Ineriartorneq llinniartitaanerlu.....	12
4) Inuussutissarsiornikkut ineriartorneq.....	13
5) Isumaginninnermut tunngasut	14
7) Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut.....	19
8) Sunngiffik, kulturi upperisarsiornerlu	20
9) Attaveqaatit	21
10) Pilersuineq	22
11) Upalungaarsimaneq pinerluttunillu isumassuineq.....	23
12) Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat.....	24
16) Allaffissorneq	24
17) Aningaasaliinnermut naatsorsuutit	26

1. Siulequt

Kommuneqarfik Sermersuup aningaasaqarnera, kommunitut allatulli, Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnermit sunnerneqartarpoq. Ukiuni sisamani kingullerni Kalaallit Nunaat aningaasarsiornikkut ingerlalluarnerani agguaqatigiissillugu 3,5 procentimik qaffariaateqartoqarpoq. Qaffakkiartorneq 2019-imi ingerlaannarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasarsiornikkut ingerlalluartillugu sukannersumik aningaasaqarnermut politikkeqartoqarnissaa Kommunalbestyrelsimit pingaartinneqarpoq. Piffissaatillugu siumut peqqissaarussivigut aningaasaqarnermik 2019-imi tunuarsimaarnikkut, taamaalilluni siunissami ingerlalluarfiuvallaanngitsunut kommune sillimaniassamat.

Kommuneqarfik Sermersooq allanngorartuunini assigiinngisitaartuuninilu ilisarnaatigaa. Tassa imaappoq, kommunimi illoqarfiit tamarmik immikkuullarissuupput immikkullu periarfissaqarluarlutik. Suliffissaaleqisut kisitsisaat, innuttaasut amerliartornerat akileraartarnermullu toqqammaviit Kommuneqarfik Sermersuup, pingaartumik Nuup, ingerlalluarneranik takutitsisuupput. Taamaalillutik Illoqarfiit Pingaarnersaat pillugu Periusissiami siunniussat piviusunngortinneqarnissaat pisariaqartoq kiisalu illoqarfiit pingaarnersaat annertusiartorneranut aningaasaliissuteqartoqartariaqartoq naqissuserpaat. Inuiaqatigiinnili ajalusoortoqarnissaa aarlerinaataamat kommunip aningaasaqarnermik tunuarsimanissaa pingaaruteqarpoq.

Piffissami aggersumi sulisussanik amigaateqarnerup namminersortunut sunniuteqartussaavoq. Mittarfittaarnerup kingunerisaanik namminersortut annertusinissaat naatsortuutigineqarmat sulisussanik amigaateqarnerup pingaartumik Nuummumut eqquisussaavoq. Sulisut pitsaasut ilinniagaqarsimasullu qulakkiissagutsigit inuiaqatigiittut allanik isumassarsiortariaqarpugut. Ilinniagaqaqqinnissaq sulisullu avataaneersut inuiaqatigiinnut peqataalernissaanut tunngatillugu allanik isumassarsiortariaqarpugut. Taamaattumik aaqqissuussinerit nutaat kommunimit tikilluaqquneqarput. Pingaartumik sulinissamut kajumissarinissaq salliunneqartariaqarpoq, tassami Nunatsinni nukiit tamarmik atorfissaqartippagut. Assersuutigalugu innuttaasut najugaqarfissamittut kissaataat ajunngitsumik isigineqartariaqarpoq, innuttaasut peqataatillugit suliffissanullu periarfissagissaartunik pilersitsisoqarluni.

Taamaaliornissatsinnulli Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit suleqatigalugit Nuuk ineriartortitsiffiusut pitsaasut inissisimanera inuiattut akuerisariaqarparput. Nuup Kalaallit Nunaatalu sineriaani pisariaqartitat ataqatigiinnerat akuerineratigut nutaamik periarfissanik pilersitsisoqassaaq.

Asii Chemnitz Narup
Borgmesteri

2. Kisitsisit pingaarnertit

	Ingerlatsineq	2019	2020	2021	2022
1	Akilerarutit, akitsuutit nuussinerillu	-1.924.860.190	-1.887.396.000	-1.887.396.000	-1.887.396.000
2	Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	19.973.353	19.623.353	19.623.353	19.973.353
3	Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	444.981.049	446.804.451	448.702.665	453.365.842
4	Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	13.942.497	13.942.497	13.942.497	13.942.497
5	Isumaginninnermut tunngasut	693.005.076	694.875.204	717.811.684	723.013.263
6	Peqqinneq	3.042.107	3.042.107	3.042.107	3.042.107
7	Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	13.934.093	13.902.636	13.902.636	13.871.180
8	Sunngiffimmi sammisassat, kulturi upperisarlu	64.361.151	63.586.151	64.936.151	62.886.151
9	Attaveqaatit	41.619.064	41.619.064	41.619.064	41.619.064
10	Pilersuineq	6.815.149	6.829.452	6.843.756	6.858.059
11	Upalungaarsimaneq pinerluttunillu isumassuineq	10.689.151	10.689.151	10.689.151	10.689.151
12	Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	251.327	251.327	251.327	251.327
16	Allaffissorneq	245.737.171	211.357.171	211.107.171	210.857.171
17	Aningaasaliinnermut naatsorsuutit	-13.605.000	-13.605.000	-13.605.000	-13.605.000
	Ingerlatsineq katillugit	-380.023.634	-378.523.283	-352.665.080	-344.962.286

	Sanaartorneq	2019	2020	2021	2022
2	Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	10.000.000	17.700.000	18.000.000	18.000.000
3	Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	1.900.000	0	0	0
4	Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	1.850.000	8.000.000	0	0
5	Isumaginninnermut tunngasut	15.500.000	26.000.000	22.000.000	22.000.000
7	Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	92.992.000	90.100.000	78.423.000	70.700.000
8	Sunngiffimmi sammisassat, kulturi upperisarlu	10.811.000	10.700.000	800.000	800.000
9	Attaveqaatit	44.623.000	57.500.000	61.000.000	38.000.000
10	Pilersuineq	87.500.000	35.400.000	28.600.000	42.900.000

Tamannalu angutserlugu, Kalaallit Nunaata maanna pingaarnertut inuussutissarsiutaasunit, aalisarnermit takornariartitsinermillu, isertitat pisariaqartilluinnarpai.

Ukiuni tulliuttuni akileraarutitut tunngaviusut annertunerulernissaat naatsorsuutigineqarsinnaangilaq. Taamaattumik akileraarutit akitsuutillu qaffannerisigut taamaallaat isertitaqarnerulertoqarsinnaavoq, taakkuli kingunerisaanik aningaasaqarnikkut ajalusoqqittoqarsinnaalluni.

Kommuneqarfik Sermersuumi naatsorsuutigineqarpoq akileraartarnermut tunngavigineqartoq – taamaalillunilu akileraarutitigut isertat – ukiumi akileraarfiusumi 2019-imi 2018-imisut inissisimassasut, akileraarutitigut isertitat immikkut ittut 2017-imeersut ilanngaatineqarlutik 2018-imi tiguneqarpata.

Peqatigitillugu aningaasartuutitigut tatineqarneq aamma annertusiartorpoq. Minnerunngitsumillu meeqqanut inuusuttunullu ikiortarialinnut ikiorsiissuteqartarnermut suliassaqarfimmut aningaasartuutit qaffakkiartupiloorput. Ilinniartitaanerup nukittorsarneqarnissaa pisariaqarluinnarpoq, utoqqaat amerliartorput inooriaatsillu pilersitaanik nappaatit pissutigalugit peqqinnissamut aningaasartuutit qaffakkiartorsinnaallutik.

Allatut oqaatigalugu isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiinnissaat eqqarsaatigalugu pisariaqarpoq siunissami kiffartuussinermi periutsinik nutaanik nassaarniartariaqarnissaaq.

Taamaattumik Kommuneqarfik Sermersooq ilungersorpoq kiffartuusseriaatsinik nutaanik pitsaanerusunillu nassaarniarluni.

Naligiissaarinermut iluarsartuussinermik Naalakkersuisut eqqussinikummata saneqqunneqarsinnaangilaq kommunimi innuttaasut malugiumaarmassuk kiffartuussinikkut ajorseriartoqarnissaa.

C.2. Suleqatigiinnermut isumaqatigiissut aamma politikkikkut suliniarfiit

Kommunip ineriartornissaanut Pilersaarusiornissamut periusissaaq siulleg 2011-mi Kommuneqarfik Sermersuumit akuersissutigineqarpoq. Pilersaarusiornissamut periusissami 2022-p tungaanut kommunalbestyrelsip takorluugai, anguniagai periusissaalu aalajangersarneqarput, taamaalillunilu arfineq-marlunnik suliniuteqarfeqarluni pingasunillu naleqartitaqarluni anguniagalittut periusissanngorpoq.

Pilersaarusiornermut periusissami suliniuteqarfiit arfineq-marluusut tassaapput:

- Illoqarfiit inissiallu inuuffigiuminartut
- Ilaqtariit peqqissut toqqissisimasullu
- Inuussutissarsiorneq ineriartortoq
- Avatangiisinut pisuussutinullu ataqqinninneq
- Angallanneq attaveqatigiinnerlu ingerlalluartut
- Inuunermut piginnaasaqarneq

- Kulturi uummaarissoq

Aamma naleqartitat pingasut atatitsisut tassaasimapput:

- Piujuartitsineq
- Inuunerup pitsaassusaa
- Tamat oqartussaaqataanerat Sullissinerlu

Pilersaarusionermut periusissaq 2012-imi nutaamik Kommunimut pilersaarummik malitseqartinneqarpoq, tasanilu pilersaarummi kommunimi timaliussanik ineriartortitsinissamut tunngasunik aalajangersaasoqarluni

– ukiup siuliani Pilersaarusionermut periusissami saqqummiunneqartut suliniuteqarfissat naleqartitallu tunngavigalugit.

2017-imi Inuit Ataqtigiit Demokraatillu suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiorput, tasanilu suliniarfissat makku takuneqarsinnaapput:

- Siusissumik suliniuteqarneq aqutugalugu meeqqanut inuusuttuaqqanullu navianartorsioqqajaasunut suliniutit annertusarnissaat – aamma meeqqanut tamanut pitsaasunik nalinginnaasumik neqerooruteqarnissaq
- Inuussutissarsionermik ingerlatsinerup takornariaqarnerullu annertusarnissaat, siuariartornissap suliffissaqartitsinissallu annertuumik salliutinneqarlutik pingaartinneqarfigisaannik
- Kommunimi meeqqat atuarfiisa meeqqat tamarmik piginnaasaannut tulluarnissaat atugarissaarnissaallu qitiutillugit nukittorsarnissaat.
- Kommunip ilisimasaqarnermut, ilisimatusarnermut, peroriartornermut, ilinniarnermut, IT-qarnermut ineriartornermullu ataatsimut isigalugu tunniussaqaqarnerata annertusarnissaa
- Kommunip ataatsimut isigalugu avatangiisimut silallu pissusianut, atueqqittarnermut, eqqagassanillu suliaqarnermut tunngasutigut suliniutaanik annertusaanissaq
- Siusinaarluni inunnik isumaginninnermi pinaveersaartitsinermilu suliaqarneq kiisalu atugarliortunut innarluutilinnullu pitsaanerusunik neqerooruteqartarnerup nukittorsarnissaa.
- Illoqarfinni nunaqarfinnilu inissianik tassungalu atatillugu Siorarsiorfimmi nutaaliorluni sanaartornissat nukittorsarnissaat.
- Kommuneqarfik Sermersuumi eqqumiitsulionermut, kulturimut, sunngiffimmut timersornermullu naleqqiullugu atugassarititaasut annertusarnissaat
- Innuttaaqataasut utoqqaat inuunerminni atugarisaasa pitsanngorsarnissaat

Kommunimi Pilersaarusionermut periusissap tullia Kommunalbestyrelsimut 2015-imi akuersissutigineqarpoq, taannalu naapertorlugu qulaani suliniuteqarfiit naleqartitallu taaneqartut soppasuartigut attartusarneqarlutillu patajaallisarneqarput. Pilersaarusionermut periusissami nutaami suliniuteqarfiit nutaat pingasut ilanngunneqartut tassaapput:

- Illuliortaatsimut politikilliorneq
- Illoqarfiit pingaarnersaat pillugu periusissiorneq
- Kommunimut pilersaarummi immikkoortumut pilersaarummik ineriartortitsineq

Pilersaarusionsiorneq naapertorlugu Pilersaarusionsiornermut periusissap nutarterneqarnera 2018-imi ukiakkut aallartinneqarpoq.

Illuliortaatsimut politikki 2016-imi akuersissutigineqarpoq. Aamma 2016-imi Illoqarfiit pingaarnersaat pillugu anguniagalittut periusissamik akuersissuteqartoqarpoq. Illoqarfiit pingaarnersaat pillugu periusissap akuersissutigineqarnerani Kommunalbestyrelse tamarmiusup Kommuneqarfik Sermersooq pillugu siuarsaanissamik ataatsimut periusissiortoqarnissaa oqariartuutigaa.

Takorluugaq ikorfartorniartorlugu nunami illoqarfiit pingaarnersaata inerisarnissaanut annertuumik inerisaanissamut illoqarfiullu ineriartortinnissaanut suliniutit 2016-imi Kommunalbestyrelsimut ilaasortat ataatsimoorlutik aallartippaat. Namminersortunik suleqateqarnikkut (OPP-nik suleqatigiissuteqarnikkut) Nuummi Siorarsiorfeqarfiup tikissinnaanissaa ineriarneqarnissaa qulakkeerniarlugu siunnerfilimmik sulisoqarpoq. Illoqarfiup inerisarneqarnissaanut pilersaarummut ilanngullugu meeqqerivinnik atuarninnillu sanaartungaatsiarnissaaq naatsorsuutaavoq, taakkulu OPP-nut ilanngunneqarnissaat sulissutigineqarlutik.

Inerisaanissamut tunngaviulluinnartuusoq tassaavoq, Nuummi Mittarfiup tallilernerneqarnissaa, Kommunalbestyrelsillu 2016-imi taamatut talliliinissamut tunngaviumik pilersaarutit akuersissutigineratigit talliliinissaa pingaaruteqartoq utaqqineqarsimaqisorlu pillugu mittarfeqarfiutit eqatigiit Kalaallit Airports sinaakkuserneqarnerat qulakkeerneqarluni.

Nunap illoqarfiata pingaarnersaanik inerisaanissap saniatigit kommunimi illoqarfiit nunaqarfiillu 2016-ip ingerlanerani inerisarneqarnissaat aamma Kommunalbestyrelsip sammiuartarsimavai. 2018-imi ukiassariartulernerani nunaqarfiit isumasioqatigiissinneqarput, tasanilu kommunip nunaqarfinnut aqutsisuini sisamaasuni ilaasortat peqataallutik. Matumani Nunaqarfiit pillugit Immikkoortumut pilersaarut atuutilersussaaq eqqartorneqangaatsiarpoq, aammalu inerisaanissamut aqutit sanaartugassatullu kissaatit inissinneqarlutillu tulleriissaarneqarput.

C.4. Periusissap ingerlanissaa

Pilersaarusionsiornermi suliniarfissat makku aallaavigineqarput:

- Ineriartortitsineq aamma piginnaasanik nukinnillu atuneq
- Aningaasaqarneq aamma suleriaatsit – ilanngullugit patajaallisaaneq aamma suliassap pingaarnernerup salliutinissaa
- Sullivik pitsaasoq
- Illup iluaniittunik avataaniittunillu akuutitsineq

2018-imut missingersuutit suliarinerinut atatillugu nalilersorniarneqarpoq, periusissap qanoq ililluni piviusunngortinneqassanersoq aammalu nutaarluinnarmik periusissialiortoqassanersoq aallartinneqarpoq. Sulinerup qanoq ililluni aningaasaqarnikkut missingersuutini ukiunilu tulliuuttuni kinguneqartitsisinaanera misissorniartorlugu - aningaasaliissuteqarnissamut piumasaqaatitigit aningaasatigullumi, aammali pisariillisaasoqarnissaanut periarfissatigit.

C.5. Innuttaasut katitigaanerisa nikerarnerat

Kommuneqarfik Sermersuup naatsorsuutigaa nunarsuup sinnerani inuit illoqarfinnut annernut nuttartarnerat aamma Kalaallit Nunaanni atuutilerumaartoq.

Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfiup paasissutissaatai naapertorlugit Sermersuumi innuttaasut imatut ineriartorput:

Utoqqa assusii	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2018-2028
0-6 ukiullit	2.253	2.291	2.326	2.353	2.376	2.393	2.412	2.428	2.444	2.458	2.471	10%
7-16-inut ukiullit	3.182	3.179	3.191	3.209	3.235	3.260	3.291	3.310	3.334	3.352	3.374	6%
17-26 ukiullit	3.205	3.221	3.228	3.238	3.249	3.265	3.275	3.294	3.311	3.336	3.355	5%
27-64 ukiullit	12.756	12.830	12.895	12.961	13.008	13.067	13.121	13.196	13.249	13.307	13.372	5%
65+ ukiullit	1.417	1.466	1.526	1.585	1.657	1.720	1.785	1.833	1.899	1.957	2.007	42%
Katillugit	22.813	22.987	23.166	23.346	23.525	23.705	23.884	24.061	24.237	24.410	24.579	8%

Paasissutissanik aallerfik:

http://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland__BE__BE01__BE0150/BEXPROGREG.px/table/tableViewLayout1/?rxid=BEXPROG11/12/17%2013:37:38

Maannakkorpiaq taggiinermi atortut pitsaassusaat qularnaarniarneqarpoq, allangortinneqarsinnaangilarli naatsorsuutigineqarmat kommunimi innuttaasut amerliartorumaartut innuttaasut 18-it ataallugit 65-illu sinnerlugit ukiullit amerlillutik – innuttaasut taamatut ukiullit innuttaasunut 17-iniit 64-inut ukiulinnut naleqqiullugit isumaginissaat akisuneruvoq.

Ukiuni kingullerni pisartut nunanilu allani ineriartornerit takussaasut tunngavigalugit Kommuneqarfik Sermersuumi naatsorsuutigineqarpoq, kommunimi innuttaasut amerliartornerat Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiimmit naatsorsuutigineqartumit amerlanerujussuusut, pingaartumik Nuummi amerliartornerit malunnaateqassapput. Kommuneqarfik Sermersuup missingersuusiornermini najugaqariaatsip allanngorarneranut taggiinerit atorpeq ajorpai, taamaakkaluartoq innuttaasut nikerarnissaannut missiliinerit tunngavittut atorpeqartarput kiffartuussinerni ataasiakkaani nukiit agguateqqinnissaannut pisariaqartitsinerup nalilersornerani.

C.6. Akinik aningaasarsianillu siumut naatsorsuinerit

Missingersuusiornermi siumut ulluliinermi tunngaviit makku aallaavigineqarput:

2019-imut missingersuutininik siumut naatsorsuineq

- Akissarsiat – 0 pct. (akissarsiat qaffaataat– 0,95pct. qaffaatissatut naatsorsuutigineqartoq - aningaasalersorneqassaaq pitsanngorsaanerit aqutugalugit)
- Aningaasartuutit allat – 1,38 pct
- Akileraarutit – 0 pct.
- Naligiissaarinermut immikkut akiliutissat – 90 mio. kr., 2016-18-imisut ipput.
- Ataasiartumik aningaasartuutit/isertitat annertuut aaqqiissutaat

C.7. Pisariillisaanissamik suliniutit

Kommuneqarfik Sermersuup aningaasanik aqutsineq allanngortiterlugu aallartippaa, taamaalilluni aqutsinermit annermik isigineqarsinnaanngorlugu sulianik suliaqarnermi pitsanngorsaavigineqarsinnaasut.

Suliami tassani tunngaviupput suliat suliarinissaannut sulisut taakkulu piginnaasaasa annertusineqarnissaat, pisiniarnerup avataaniillu kiffartuussinernik pisisarnerup pitsanngorsarnissaa kiisalu qarasaasialerineq illuutillu pitsaanerumik atorineqalernissaannut eqqarsarnissaaq.

2019-imut missingersuutit – aamma immikkoortunut ataasiakkaanut allaaserisat – tassaapput suliami alloriarneq siulleq 2017-imit. Nassuiaasiarnermi siunertaavoq, allaffimmiut politikerillu akornanni paasisimasaqarnerup annertusarneqarnissaa ukununga:

- Suut aqutsisuusarnerisut aningaasaqarnermut, ilanngullugit sulisut amerlassusaat
- Suliaq aaqqiissutillu sunniuteqarfiginiarlugit qanoq iliortoqarsinnaanera
- Tunngavitsigut allannguutit qanoq annertutigisut aningaasaqarnermut sunniuteqarsinnaappat

Piffissaq qanoq sivistigisooq ingerlaqqaassanersoq tunngavinnik allannguinerup suliassaqarfinnut ataasiakkaanut aningaasatigut sunniuteqalernissaat soorunami assigiinnaviangilaq.

Pingaaruteqarpoq maluginiassallugu, pitsanngorsaanerit eqqartorneqartillugit soorunami suliat pitsaanerumik, pisariinnerumik, torrallaanerumillu ingerlanneqartalertussaapput – annertussusaalli taamaaginnartillugu taamatullu kiffartuussinerup qaffasissusaa pitsaassusaalu.

Aamma kiffartuussinerit ajorseriarnissaat avaqqunneqarsinnaangilaq, kisianni soorunami akimmisaarfeqannginnerumik maannakkullu periutsit qimerloorlugit sapinngisamik kommune anguniagaqarumarpoq.

Suliami tassani oqartussaanerup ingerlannissaa pingaarutilerujussuuvoq (immikkoortortani innuttaasunut tunngatillugu oqartussaanerit atatillugu aalajangiiffiusartuni). Taamaattumik immikkoortuni taakkunani piginnaanngorsaanerit annertuumik ingerlanneqassapput sakkunillu ineriartortitsisoqarluni Innuttaasut pisariaqartitaasa naammassinissaat anguniarlugu aaqqiissutissat pitsaasut akikinnerusullu neqeroorutiginiarneqartassapput, taamaasilluni amerlanerpaat imminnut ilaqquttatillu ikiorsinnaanngorniassammatigit. Sakkut pineqarmata

eqqarsaatigineqarpoq aqutsinerup aamma pitsaanerulernissaa, allaffissornermi politikikkullu nakkutigineqarsinnaaniassamat ingerlatsivik kissaatigineqartutut ineriartortinneqarnerisq.

Suliniutit tamat suleqataaffissaat

Suliassani tamani pisussaaffiussaaq periarfissarsiuussalluni pitsanngorsassallugit:

- Suliamik aaqqiinissap aqqissuunnissaa
- Piginnaasanik ineriartortitsineq naleqqussaanerlu
- Suliamik aqqissuussineq suleriaatsillu
- Sakkunik atuineq – qarasaasiaqarneq ilanngullugu

Suliniutit tamat suleqataaffigisassaat makkuusinnaapput:

Napparsimasarnerit annikillisarnissaat aamma sulisut ataasiakkaat sulisarnerisa pitsanngorsarnissaat. Tassunga atatillugu sulinermi pingaaruteqarpoq paasissutissanik pisariaqartunik peqarluarnissaq.

Pitsaanerusumik pisiniariaaseqarneq, nioqqutissat kiffartuussinerillu, suliat suliarineqarneranni atornerqartartut, akikinnerusumik pisiarisalerumallugit. Suliamut tassunga ilaavoq immikkoortut ataasiakkaat inissiisarfinni inissanik kommunip avataaniittunik pisisarnerat.

Suni tamani illunik ingerlatsinerup aqqissuuteqqinnissaanut eqqarsaatit

Aamma suliassaqarfinni ataasiakkaani pitsaanerusumik ingerlatsisalernissaq sulissutigineqarpoq. Tassani pineqarput angerlarsimaffinni ikiorteqarnermi biiliussinerit pilersaarusiortarneri aamma atuarfinni atuartitsinerup pitsaanerusumik aqqissuunneqarnissaa kiisalu innuttaasunik sullissinermi qarasaasiat atornerqarnerulernissaat.

Tamanna immikkoortuni arlalinni sulissutigineqalereerpoq – aamma 2019-imi suliniutit ersarinnerulernissaat sulissutigineqalissaaq ingerlanneqartullu inerneru.

2019-imut missingersuutitut tunngavittut ilanngunneqarpoq immikkoortut tamarmik pitsanngorsarnissaat akissarsiat qaffaataannut naleqqussarlugit. Akissarsiat sulinermilu atukkat pillugit isumaqatiginninniarnert kingunerannik akissarsiat 1 procentimik qaffassappata – taava sulisut amerlassusaat 1 procentimik ikilisariaqassapput, akissarsianut aningaasartuutit taamaaginnartikkumallugit.

Qulaani taaneqartumut suliamut tunngatillugu pingaaruteqarluinnarpoq, aqutsinerup, oqartussaanermit sullissinerup aningaasanillu aqutsinerup kommunimi nukittorsarneqarnissaa.

- Sullivimmi aqutsisut tamarmik suliatik nakkutigissavaat
- Oqartussaanermit sullissinermit qularnaarneqassaaq aaqqiinermi periutsit allanngortinnissaat

- Aningaasanik aqutsinerup qularnaassavaa sullivimmi tamarmik aqutsisut tulluuttunik tutsuiginartunillu paasissutissanik peqartarnissaat pitsanngorsaaneq ingerlaqqullugu – taamatullu aamma inernernut malitseqartitsisarnissaq.

C.8. Illoqarfiit nunaqarfiillu ataasiakkaat kiffartuunneqarnerat

Naak pinngitsoortinniarneqarsimagaluartoq, kommunit akornanni agguaaqqinnerup kinguneranik illoqarfinni nunaqarfinnilu kiffartuussinerup immikkoortiterluarnissaa pinngitsoorneqarsinnaasussaangilaq – ingammik oqartussaannermut tunngasut suliat allaffissornerlu eqqarsaatigalugit – tamatumani pisariaqarmat qitiusumiit annertunerusumik suliat ingerlanneqartalerissaat.

C.9. Aningaasanik aqutsineq

Kommunalbestyrelsip 2014-imi aasakkulli suliniutit arlallit, soorlu iluarseqqinnissamut pilersaarut, ingerlatsivimmi Missingersuutitut malittarisassat aammalu aningaasaqarnermik aqutsineq aallartinneqarmata, ilorraap tungaanut saattoqarpoq. Aningaasaqarnermik aqutsinerup iluani kukkunerit amigaatillu ikinnerujussuusimasut kommunip kukkunersuinermut nalunaarusaani takuneqarsinnaasimapput.

Pingaaruteqarporli oqaatigissallugu, aningaasanik aqutsinerup aaqqinnissaanut piffissaq sivisooq atortariaqassammat. Ajornaatsunik aaqqiissutissaqanngilaq, piffissami sivisuumi ilungersoqqaartoqartariaqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersuup nassuerutigaa aningaasaqarnermik aqutsinermi systemip nutaap januaari 2019-imi atuutilersinniarneqarnera naammaginangitsusooq. Kisianni aaqqiussuilluarnikkut pilersuisunillu pitsaanersusumik suleqateqalernikkut systemip 2019-imi akornutissaqanngitsumik ingerlalerinnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

4. Siunertanut ataasiakkaanut missingersuutitut piumasaqaatit

1) Akileraarutit, akitsuutit nuussinerillu

Akileraarutit, akitsuutit nuussinerillu	2019	2020	2021	2022
	-	-	-	-
Inuit aningaasarsiaannut akileraarutit	1.273.464.19 0	1.236.000.00 0	1.236.000.00 0	1.236.000.00 0
Ingerlatseqatigiiffiit iluanaarutinillu akileraarutit	-140.000.000	-140.000.000	-140.000.000	-140.000.000
Nalinginnaasumik tapiissutit naligiissaarinerlu	-511.396.000	-511.396.000	-511.396.000	-511.396.000
Katillugit	- 1.924.860.19	- 1.887.396.00	- 1.887.396.00	- 1.887.396.00

	0	0	0	0
--	---	---	---	---

Inuit aningaasarsiaannut akileraarutit

Inuit akileraarutaannit iluanaarutit kommunip pissarsiasai uani isertitatut nalunaarsorneqartarput. 2017-imiit 2018-imut akileraarutitigut iluanaarutit amerleriaateqarnissaat ilimanarpoq, aammalu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup isumaa naapertorlugu, taamatut inissisimanagera 2019-imi nanginnissaa ilimanarluni. Ilanngullugu kommune 2019-imi inuit isertitaannit akileraarutit ukiup siulianeersut 37 mio. koruunit nalinginik amerlassusillit tigussavai.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat

Ingerlatseqatigiiffiit akileraartarnerit 2017-imisulli issasut, tassa 140 mio. koruunit missaanniissasut naatsorsuutigineqarpoq.

Nalinginnaasumik tapiissutit naligiissaarinerlu

Innuttaasut qanoq katitersimanageri tunngavigalugit (innuttaasut qassiuneri, meeqqat atuartut qassiuneri il.il.) ataatsimoortumik tapiissutit kommunip Namminersorlutik Oqartussanit tiguspai. Kommunimi akileraarutitigut iluanaarutini assigiinngissutsinik naligiissaarinermut aamma innutaasunut ataasiakkaanut ataatsimoortumik kommuninut akileraarutit agguarnerinut Kommuneqarfik Sermersooq naligiissaarinermi akiluteqartarpoq. Akileraarutitigut naligiissaarineq Kommuneqarfik Sermersuumut iluaqutissiisuunngilaq.

Ataatsimoortumik tapiissutit aalajangersarneqartarput Naalakkersuisut kommunillu akornanni ataatsimoortumik tapiissutisiasat pillugit isumaqatiginninniarnikkut taakkulu aningaasanut inatsisip akuersissutigineqarneranut atatillugit akuerineqartarput. Naalakkersuisut siunnersuutiginiqaaq, ataatsimoortumik tapiissutit 10 millioninik ikilineqassasut aammalu sipaarniarnerit pissutigalugit akit aningaasarsiallu siumut naatsorsorneqassanngitsut.

2) Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat

Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	2019-imut	2020	2021	2022
Kommunalbestyrelse	14.875.316	14.525.316	14.525.316	14.875.316
Nunaqarfinni aqutsisut	2.336.281	2.336.281	2.336.281	2.336.281
Kommunimut qinersineq	164.126	164.126	164.126	164.126
Nunaqarfimmut aningaasaliissutit	2.597.630	2.597.630	2.597.630	2.597.630
Sanaartorneq	10.000.000	17.700.000	18.000.000	18.000.000
Katillugit	29.973.353	37.323.353	37.623.353	37.973.353

Malugalugu takussutissiami nunaqarfinni aqutsisunut atuinerit kommunalbestyrelsimut atuinerit amerlanerummata, kisiannili piviusumik taamaangilaq. Pissutaasoq tassaavoq Najukkami Ataatsimiititaliaq aammalu nunanut tamanut attaveqaateqarnerit, nunaqarfimmi aqutsisut ataannut aningaasanik aqutsinermut systemimi nutaami ataatsimoortinneqarmata. Tamanna allanngortinneqassaaq 2019-imut missingersuutit akuersissutigineqareerpata, aningaasaliissutillu agguataarneqareerpata.

Immikkoortumiipput qinikkanut attuumassuteqartut ingerlatat, tassunga ilanngullugit aningaasartuutit isertitallu. Immikkoortup taassuma iluani ukununga aningaasartuutit akilerneqartarput:

Kommunalbestyrelsimut, Nunaqarfinni Aqutsisunut, kommissioninut, siunnersuisartunut aalajangiisartunullu akissarsiat, ajunngitsorsiat, ataatsimiinnersiat sulinernullu atatillugu angalanerit ukiunilu qinersiffiusussanut aningaasartuutit tassanga akilerneqartassapput.

Kommunalbestyrelse 19-inik ilaasortaqqarpoq tallimanillu ataavartunik ataatsimiititaqarluni: Aningaasaqarnermut Inuussutissarsiornernullu Ataatsimiititaq, Isumaginninnermut Suliffeqarnernullu Ataatsimiititaq, Meeqqanut Ilaqutariinnullu Ataatsimiititaq, Meeqqanut Atuarfeqarnernullu Ataatsimiititaq kiisalu Sanarfinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaq. Nunaqarfimmi aqutsisut 18inik ilaasortaqqarput nunaqarfimmi aqutsisunut sisamanut agguarsimasut.

- Kulusuk, Tiilerilaaq aamma Isertoq (ilaasortat 5)
- Kuummiut aamma Sermiligaaq (ilaasortat 5)
- Kapisillit aamma Qeqertarsuatsiaat (ilaasortat 5)
- Arsuq (ilaasortat 3)

3) Ineriartorneq Ilinniartitaanerlu

Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	2019	2020	2021	2022
Angerlarsimaffimmi paaqqinnittarneq	3.937.772	3.994.054	4.037.347	4.071.982
Meeraaqqerivik	20.810.641	21.086.800	21.299.231	21.469.175
Meeqqerivik	23.276.179	23.583.976	23.847.803	24.023.687
Ukioqatigiinngitsunut meeqqerivik	76.823.992	77.869.085	78.720.643	79.339.957
Meeqqat atuarfiat	252.084.346	252.222.416	252.749.521	256.412.921
Sunngiffimmi sammisassatullu neqeroorutit	46.060.177	46.060.177	46.060.177	46.060.177
PPR	10.630.419	10.630.419	10.630.419	10.630.419
Ilinniarnermi ineqarnermut tunngasut	11.357.523	11.357.523	11.357.523	11.357.523
Sanaartorneq	1.900.000	0	0	0
Katillugit	446.881.049	446.804.451	448.702.665	453.365.842

Ineriartorneq ilinniartitaanerlu suliassaqqarfinnik assigiinngitsunik imaqqarput. Suliassaqqarfiit tamarmik immikkut ukkassiffiupput

Meeqqanik inuusuttunillu paaqqinnittarfiit

Immikkoortumiipput ulluunerani neqeroorutitut tunngasut ingerlatat, tassunga ilanngullugit taakkununga tunngasut aningaasartuutit isertitallu:

- Ataatsimut siunertat, akigititanut akiliutit ilanngullugit
- Meeraaqqeriviit
- Meeqqeriviit
- AKO
- Atuareernermit ornittakkat
- Ukioqatigiinngitsunut meeqqeriviit/nunaqarfinni neqeroorutit

- Ulluunerani paarsineq/ulluunerani paarsinermut atatillugu aaqqiissutit

Meeqqat amerlassusaat neqeroorutitut imatut agguarsimapput: Sermersuumi ulluunerani paaqqinniffinni neqeroorutitut inissat katillugit 2.603-t:

Ukioqanngitsuniit tallimanik ukiullit:

1. Meeraaqqerivinni inissat: 629
2. Meeqqerivinni inissat: 846
3. Angerlarsimaffinni paarsisartuni inissat: 8
4. Angerlarsimaffinni paarsisartunik aaqqissuussinerni inissat: 36
5. Nunaqarfinni neqeroorutit: 56

6-21 ukiulinnut:

6. AKO 1-3.klasse: 680 (Nuummiittut tamaasa)
7. Atuareernermi ornittakkat 4-7.klasse: 140 (Nuummiittut tamaasa)
7. Immikkut aaqqissuussinerit: 10
8. Skolepasningspladser: 205
9. Junior- aamma seniorklubbinik atuisut agguaqatigiissillugit nunaqarfinni illoqarfinnilu assigiinngillat

Ulluunerani neqeroorutini sulisut amerlassusiat (ukiumut naammassisaqarsinnaassusiat):

- * 0-5 ukiullit: atorfillit 394-it
- * 6-21 ukiullit: atorfillit 183,20-t – taakkunani atorfillit 114,20-t

Atuarfeqarfik

Atuarfeqarnermut immikkoortortap periusissiaa tassaavoq Kommuneqarfik Sermersuumi atuartut tamarmik 90 %-ii 2020-mi 10. klassip kingorna toqqaannartumik ilinniagaqalissasut. Siunnerfigineqartut: Atuartut, angajoqqaat ilinniartitsisullu.

Naatsorsueqqissaartarfik malillugu Nuummi Tasiilamilu atuartut amerliartussapput, kommunimili sumiiffinni allani atuartut ikiliartussallutik.

Atuarfiit amerlassusaat: Atuarfiit 16-it illoqarfinni atuarfiit arfineq-pingasut nunaqarfinnilu atuarfiit arfineq-pingasut. Nuummi aamma Tasiilami atuarfinni klassit marlukkaarput katillugit klassit 146-tt, tassunga ilanngullugit VSP-t 27-t (atuartut 198-it) atuarfiillu sinnerini klassit ataasiakkaarlutik katillugit 49-ullutik, tassunga ilanngullugit VSP-t 13-it.

4) Inuussutissarsiornikkut ineriartorneq

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	2019	2020	2021	2022
Piniarneq aalisarnerlu	1.063.441	1.063.441	1.063.441	1.063.441
Aatsitassat	90.073	90.073	90.073	90.073
Takornariaqarneq	1.657.953	1.657.953	1.657.953	1.657.953
Suliaqarfiit allat	11.131.030	11.131.030	11.131.030	11.131.030
Sanaartorneq	1.850.000	8.000.000	0	0

Katillugit	15.792.497	21.942.497	13.942.497	13.942.497
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Kommunimi inuussutissarsiutitigut suliniutit Inuussutissarsiornermut immikkoortortami kiisalu Sermersuumi Inuussutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiinni aamma Destination East Greenlandimi, kommunip kiffartuussinissamut isumaqatigiissuteqarfigisaani aaqqissuunneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut kommune suliniutini assigiinngitsuni suleqataavoq, inuussutissarsiutitigut suleqatigiinnermut iluaqutaasussanik. Isumaqarpugut eqeersimaartumik patajaatsumillu inuussutissarsiutitigut ingerlatsisoqarpat siunissami kommune pisariaqartinneqartoq pilersinneqassasoq.

5) Isumaginninnermut tunngasut

Isumaginninnermut tunngasut	2019	2020	2021	2022
Meeqqat immikkut pisariaqartitsisut amerlassusaat	261.142.907	260.196.709	275.956.638	278.188.193
Meeqqat innarluutillit	24.836.855	24.997.681	25.197.628	25.410.615
Inersimasut immikkut pisariaqartitsisut	3.309.205	3.247.897	6.007.720	6.032.721
Inersimasut innarluutillit	108.720.166	109.354.879	109.895.827	110.501.689
Atornerluisunik katsorsaasarneq	969.072	969.072	969.072	969.072
Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq	14.880.055	15.503.918	16.164.478	16.812.806
Iluaqusersuutit sungiusaanerlu	2.001.922	2.001.922	2.001.922	2.001.922
Pisortanit ikiorsiissutit	113.578.559	113.578.559	113.578.559	113.578.559
Utoqqaat	94.189.579	95.404.705	96.161.898	96.905.069
Utoqqaat innarluutillit	0	0	0	0
Innuttaasunik Sullissivik	10.873.349	11.059.424	10.959.424	11.120.498
Suliffissaqartitsiniutit	1.726.838	1.997.453	1.765.023	1.534.700
Majoriaq	27.956.805	28.121.671	28.262.181	28.419.553
Isumaginninnermi oqartussaaffeqarfimmi suliarinnineq	28.819.764	28.441.314	30.891.314	31.537.864
Sanaartorneq	15.500.000	26.000.000	22.000.000	22.000.000
Katillugit	708.505.076	720.875.204	739.811.684	745.013.263

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit

Inatsisit iluanni kommunimit angerlarsimaffiup avataanut inissinaveersaarnernik sulissutigineqalerpoq, tassungalu atatillugu angerlarsimaffiup iluani pinaveersaartitsinernik suliniuteqarnissaq qitiutinneqalerluni.

Inissinerit pillugit kisitsit ukiut tamaasa qaffakkiartorput, ukiuni kingullerni ulloq unnuarlu paaqqinniffiit namminersortut amerlanerit ammarneqarsimapput.

Meeqqat atugaasa innuttaasullu nalunaartussaaitaanerisa qitiutinneqarnerisigut, nalunaarutiginninnerit amerleriarsimapput taamalu suliat naammassineqartunit suliaassanngortut

amerlanerulerlutik. Taamaalillunilu aamma ukioq manna suliat amerliartorput, pinaveersaartitsineq ilaqtariillu ilungersunartorsiortut ikiornissaasa qitiutinneqarluaruartut. Suliniutit nutaat siunissami ungasinnerusumi annertuumik sipaarniuteqarnissamik sunniuteqarsinnaasut aallartinneqareerput. Siunissami ungasinnerusumi meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut nutaat ikilisinneqangaatsiarsinnaappata, sipaagassat toqqaannartuunngitsumik takuneqarsinnaassapput. Suliassat ilaat ukiuni arlalinni ingerlanneqarsinnaapput, pissutigalugu angajoqqaat meeqqamik pisariaqartitaannik iluarisimaarinerannillu naammattumik tunniussaqaarsinnaanerit kajumissaarisinnaanerallu qulakkeertariaqaratsigu.

Siusinaarluni suliniutit ilaqtariinnillu katsorsaanerit piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu suliniutaapput, ukiunilu siullerni suliniutit kingunerisaasa takuneqarsinnaalernissaat naatsorsuutigineqarsinnaanani.

Inuussutissarsiutigalugu ilaqtarsiaasartut angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnerit patajaatsuunissaat qulakkeertussaavaat, pingaartumik meeqqat mikinerit meeqqat angerlarsimaffiiniissinnaanngitsut eqqarsaatigalugit. Inuussutissarsiutigalugu ilaqtarsiaasut ulloq unnuarlu angerlarsimaffiup avataanut inissiisariup ingerlanneranit akikinneeersuuvoq, soorluttaaq meeqqap ilaqtariinnut inissinneqarneratigut meeqqamik sumiginnaasarnerit kinguneri annikillineqarsinnaasut.

Siusinaartumik soraarnerussutisiat

Siusinaartumik pensionit inunnut 18inik ukioqalersimasunut, sulili 65-inik ukioqalersimanngitsunut, inuussutissarsiorsinnaanerallu timikkut, tarnikkut imaluunniit inuuniarnikkut peqquteqartumik ataavartumik annikillimasunut tunniunneqartarput. Inatsit nutaaq 1. juuli 2016-imi atuutilerpoq, taannalu malillugu siusinaartumik pensionisialinnut aammalu meeqqanut tapinut aningaasartuutit Nunatta Karsianit affai aammalu kommunimit affai aningaasartuutigineqassapput.

Taamaalilluni inatsisaasimasooq malillugu suliniutit 30. juuni 2016-imiit taamaatinneqarput. Inummut tapinut aningaasartuutit kommunimit akilerneqartassapput.

Inatsit nutaaq malillugu makkuninnga angusaqarfiusussaavoq:

- Siusinaartumik pensionisiallit ikinnerusut
- Inuusuttut siusinaartumik pensionisiallit ikinnerusut
- Arlaannaalluunniit unitsitaassanngilaq
- Sulisinnaassutsikkut piginnaasat naliliivigineqassapput/naliliivigineqassapput, aalajangersarneqassapput atorneqarlutillu
- Siusinaartumik pensionisiaqareersunik naliliivigineqqinneq
- Piginnaanngorsaqqittut amerlanerusut

Meeqqanut akilersuutit

Akilersuutiniipput tunniunneqartut isertitallu akilerneqartut.

Meeqqanut akilersuutit il.il. kiisalu meeravissiaarnermi tapiissutit tunniunneqartarneri pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 3. marts 1994-imeersoq malillugu akilersuutit tunniunneqartarneri Oqartussaaffeqarfiup Immikkoortortaqarfiani Sullissivimmi Immikkoortortaqarfimmi isumagineqarput.

Aningaasartuutitut isertitanullu apeqqutaapput taakkuninnga qanoq annertutigisut Akiliisitsiniartarfimmit akilersinneqarnersut.

Pisortanit ikiorsiissutit

Kinaluunniit Kalaallit Nunaanniittoq tassangaannartumik pisariaqavissumik pissaaleqilernermit pisortanit ikiorserneqartussaataavoq, tamatumani imminut ilaqtutaminillu pilersuisinnaangikkuni. Peqqussut qulaani malillugu kinaluunniit imminut nammineq, aappamik meeqqaminillu 18it inorlugit ukiulinnut pilersornissaannut pisussaaffeqarpoq.

Kommunalbestyrelse tassangaannartumik pisariaqavissumik pissaaleqilernermit pisortanit ikiorsiissuteqarsinnaavoq qinnuteqartoq inooqatigiinnermit pisimasumik, soorlu nappaammik, erninermik, suliffissaarunnermit inooqatigiikkunnaarnermilluunniit nalaataqarsimappat, aamma imminut ilaqtutaminillu pilersuinnermut akiligassanullu aalajangersimasunut pisariaqartitaminik pissarsisinnaangippat.

Isumaginninnikkut ikiorsiinerit allat

Immikkoortoq pingaarneq Isumaginninnikkut ikiorsiinerit allat pingasunik pingaarnernik assigiinngitsunik imaqartinneqarpoq:

- Ernereernermit ullormusiat il.il.
- Isumaginninnermit inissiat (unnuisarfik)
- Ineqarnermut tapit.

Ernereernermit ullormusiat il.il.

Suliassaq inatsisitigut pituttugaavoq.

Ernereernermit ullormusianut aningaasartuutitut inatsisitigut pituttugaapput, inatsillu malillugu Nunatta Karsianit 90 % tunniunneqassapput Kommuneqarfik Sermersuumillu 10 % tunniunneqassallutik.

Isumaginninnermit inissiat (unnuisarfik):

Inatsisitigut pituttugaanngilaq.

Unnuisarfik angerlarsimaffeqanngitsunut atortinneqarpoq, tassaniipporlu Cafe Kialaarfik.

Angerlarsimaffeqanngitsunut inigitinneqarallartarfik aamma Cafe Kialaarfik tassaapput inuuniarnermut attuumassuteqartunik ajornartorsiuteqarneq pissutigalugu inissaqanngitsunut 18it sinnerlugit ukiulinnut angutitut arnanullu utaqqiisaasumik neqeroorutit.

Ineqarnermut tapiissutit

Suliassaq inatsisitigut pituttugaavoq.

Suliassaqarfik pillugu inatsit nutaaq 1. januaari 2016 aallarnerfigalugu atulerpoq.

Ineqarnermut tapiissutit attartortut aningaasaqarnikkut sapinngisamik assigiimmik periarfissinneqarnissaat qularnaassavaat. Erseqqinnerusumik ineqarnermut tapiissutini siunertaq tassaavoq isertitakitsut ilaqtuariillu meeraqartut eqqarsaatiginissaat. Isertitat ikiliartortillugit ineqarnermut tapiissutit qaffakkiartussapput. Ineqarnermut tapiissut meeqqat amerlassusaat naapertorlugu qaffakkiartortarpoq.

Utoqqarnut isumaginninneq

Utoqqalinersiat:

Suliassaq inatsisitigut pituttugaavoq. Utoqqalinersianut suliassaqarfik pillugu inatsit nutaaq 1. januaari 2016 aallarnerfigalugu atulerpoq. Utoqqalinersiutit, inuuneq suliffiusoq qaangiuppat, utoqqaat imminnut pilersorsinnaanerit qulakkiissavaat. Siunertaq tassaavoq inuiaqatigiinni utoqqaat aningaasaqarnikkut atugarliornerpaat eqqarsaatiginissaat. Utoqqalinersiat aammalu katissimagaanni nuliap/uip, inooqataasup imaluunniit nalunaarsukkat malillugit aappaasup ataatsimut akileraarutitigut isertitai naapertorlugit tunniussisoqartarpoq. Suliassaqarfik inatsisinik pituttugaavoq, aningaasat tunniunneqartartut tunngavimmik aalajangersimasumik aalajangersagaallutik, kaasarfimmiumit aamma meeqqanut tapit ilanngullugit inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsineq:

Taamatut suliniuteqarnermi siunertaavoq, innuttaasup sapinngisamik nammineq sivisunerpaamik angerlarsimaffimminiinnissaanut ikorfartussallugu. Suliniuteqarnikkut innuttaasoq sapinngisamik uummaarissumik inuuneqarnissaa qulakkeerneqassaaq. Suliniuteqarnikkut unitsitaanerit/unitsitaaqqinnerit pitsaaliussallugit siunertaavortaaq.

Utoqqaat illuat / Utoqqarnik paaqqinniffik:

Utoqqaat illuanik peqarnikkut siunertarineqarpoq, innuttaasut namminneq angerlarsimaffimminiinnissaanngitsut ulloq unnuarlu nakkutiginniffiusinnaasunut nuunnissaat qulakkiissallugu, taamaalinikkut pisariaqartitsinerat naapertorlugu nakkutigineqarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Utoqqaat pitsaasumik toqqissisimanartumillu inuuneqarnissaat qulakkiissallugu, aamma utoqqaat illuinut nuuttariaqaraangata Innuttaasut utoqqarnik paaqqinniffimmiittut eqeersimaartumik ataqqinartumillu inuuneqarnissaat qulakkiissallugu.

Utoqqaat Najugaqatigiiffiat:

Innuttaasunut namminneq angerlarsimaffimminiinnissaajunnaarsimasunut aamma killilimmik ikiortariaqartunut / ima ikiortariaqartiginngitsut allaat Utoqqaat Illuanniittariaqarlutik, inissianik naleqquttunik qulakkeerinntoqassaaq.

Innuttaasup ukiui ikiorneqarnissaminillu pisariaqartitsinera apeqqutaatinnagit ataqqinartumik inuuneqarnissaat qulakkiissallugu.

Utoqqarnut isumaginninnermi ikiorsiinerit:

- Atuisartut imminut isumagisinnaanermikkut piginnaasaasa ajornerulinnginnissaat.
- Innuttaasut inunnut allanut attaveqarnissamut peqataatinneqarnissaat
- Kiserliornaveersaartitsineq
- Utoqqaliartornermi peqataanissamut piumassuseqaannarnissaq, aamma tamatuma attatiinnarnissaa.

Innarluutilinnut tunngasoq

Siunnerfigineqartut tassaapput innuttaasut annertuumik innarluutilit ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisut.

Immikkoortumi innuttaasunut 18it aamma 65it akornanni ukiulinnut annertuumik innarluutilinnut, pisinnaanerit ima annertutigisumik apparsimalluni tarnikkut, timikkut inuuniarnikkullu ulluinnarni inuuneqarnissamik sapersateqartunut pisartagaqartitsisoqarpoq.

Innuttaasut annertuumik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut paaqqutarineqartariaqartullu amerliartorput.

Ornittaaq Kammagiit, innuttaasunut inuusuttunut innarluutilinnut paaqqinnittarfiusoq, MIA-miit 1. januaari 2016-imiit ISImi innarluutilinnut suliasaqaarfimmut tunniunneqarpoq, tassanilu ulluunerani neqeroorutaasoq inuusuttunut neqeroorutinngortinneqarpoq, tassanilu najugaqarnissamut sungiusarneq, ulluinnarni sammisaqarneq, ilinniagaqalernissamut suliffeqalernissamullu siunnersorneqarneq qitiutinneqarlutik.

Suliffissaqartitsiniutit

Suliffissaqartitsiniarnikkut suliniutit pingaarnertut siunertaraat suliffissaaleqinerup annikillisinneqarnissaa aamma Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasut imminut pilersortunngornissaannut ikiussallugit.

Appariartornera qulakkeerniarlugu suliniutillu kinguneqarluartitsinerisa annertusinissaa siunertaralugu suleriaatsit aamma inatsisitigut piumasaqaataasut iliuuseqarnissamut pilersaarusiornerit pitsaaningortinnerisigut, suliffissaaleqisut piginnaanngorsarnerisigut kiisalu nunaqavissut sulisinnaasut innersuunneqarnerisa isiginiarneqarnerisa annertusineratigut kiffartuussinerup kinguneqarluartitsinissaa immikkut pingaartinneqarpoq.

Kommunip aamma inuussutissarsiortunut atassuteqartarneq annertusivaa, taanna aqutigalugu sulisinnaasunut naleqqiullugu inuussutissarsiortut pisariaqartitsinerannut siunnerfeqartumik suliniuteqarnissaaq aaqquissuunniallugu.

Piginnaanngorsaaqqinneq

Sulisinnaalersitseqqinniaaneq tassaavoq peqqissutsikkut pissutsit, inuuniarnermi pissutsit malitsigisaanik sulisinnaassutsip apparsimaneq pissutigalugu imaluunniit sivisuumik suliffissaaleqisimaneq nalinginnaasumik atugaqarluni suliffimmik isumaginnissinnaanermik sapersateqarnikkut, aamma nalinginnaasumik suliffissaqartitsiniarnikkut suliniutit allat periarfissaajunnaarnerini inuussutissarsinnaasutut ukiulinnut (18-64-inik ukiullit) inunnut neqeroorut.

Sulisinnaalersitseqqinniaanermut ilaasinnaapput suliffimmik misiliineq, suliffeqarfimmi sulisinnaalersitsiniarneq, pikkorissarnerit, ilinniaqqinneq allamullu atuarneq.

Isumaginninnermi aningaasartuutit allat

Peqatigiiffinnut isumaginninnermik suliaqartunut tapiissutit:

Immikkoortumiippat isumaginninnermik siunertaqartunut peqatigiiffinnut tapiissutinut aningaasartuutit, Qimarnuinnut aamma Atornerluisunik katsorsaavinnut aningaasartuutit.

Atornerluisuunermik katsorsaasarneq

Atornerluisunik katsorsaanerit inuttut ajornartorsiutinik akiuiniarnermi suliniutaapput pingaarutilerujussuit, tamatumani atornerluineq ilaqutariit ingerlalluanngitsut meeqqallu sumiginnagaasut eqqarsaatigalugit aalajangiisuuppat. Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliinerisigut atornerluinermut katsorsartinnissamut suliniuteqartoqarpoq.

6) Peqqinneq

Peqqinneq	2019	2020	2021	2022
Peqqinneq pinaveersaartitsinerlu	3.042.107	3.042.107	3.042.107	3.042.107
Ataatsimut	3.042.107	3.042.107	3.042.107	3.042.107

7) Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut

Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	2019	2020	2021	2022
Illoqarfimmik pilersaarusionerq	5.959.222	5.959.222	5.959.222	5.959.222
Sanaartorfissagissaaneq	0	0	0	0
Pinngortitaq nakkutilliinerlu	23.012	23.012	23.012	23.012
Avatangiisit nakkutilliinerlu	5.354.603	5.354.603	5.354.603	5.354.603
Qimmeqarneq ajoqutaasunillu uumasuiaaneq	1.037.500	1.037.500	1.037.500	1.037.500
Tigooraaviit	-1.415.545	-1.447.002	-1.447.002	-1.478.458
Sumiiffimmi sanaartugassanik suliaqartartut	3.078.426	3.078.426	3.078.426	3.078.426
Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusionernullu oqartussaaffeqarfimmi suliaqarneq	-103.124	-103.124	-103.124	-103.124
Sanaartorneq	92.992.000	90.100.000	78.423.000	70.700.000
Katillugit	106.926.093	104.002.636	92.325.636	84.571.180

Pisuussutit uumassusillit

Immikkoortumiipput qimmeqarneq aamma uumasunik ajoqutaasunik akiuniarnerit kiisalu aalisarneq piniarnerlu.

Pineqartut tassaanerupput qimmiutillit qitsuutillillu aamma kikkut tamarmik aalisarsinnaanermut aallaaniarsinnaanermillu akuersissummik kissaateqartut. Aamma ilaapput innuttaasut tamarmik qimminik pitunneqanngitsunik unamminartoqarfiusut kiisalu perlerornermik tunillaasinnaanerit.

Sumiiffimmi sanaartugassanik suliaqartartut

Kommunip Sanaartornermut immikkoortua (KE) teknikkikkut tunngasuni kiisalu pilersuinerlut tunngasuni kontuni pingaarnerni allani arlalinni sullissisuuvoq. Kommunip entreprenørinik suliffeqarfia (KE) kommunimi najugaqarfik apeqqutaatillugu, aaqqissuussaana suliaqartartut tunniuttagai assigiinngitsuusarput. Taamaaqataanik KE aamma namminersortunut sullissisuuvoq assersuutigalugu namminersortut pisortallu sanaartortitsisut sinnerlugit asfalterisueq.

Inuussutissarsionermi illuutit

Pingaarnertigut siunertaq tassaavoq piffissap ingerlanerani kommunimut tutsinneqarsimasut inuussutissarsionerikkut attartorneqartunik ingerlatsineq. Aningaasaliissutit inuussutissarsionermi illuutinik attartortitsinerlut atatillugu aningaasartuutitut isertitanullu atornerqarput.

Teknikkikkut ingerlatat allat

Immikkoortoq pingaarnermiipput kommunimi sanaartornikkut ingerlatat, pingaarnertigut illunik aserfallatsaaliineq, asfaltiorfik, siunnersortinit sullinneqarneq kiisalu teknikkikkut suliat allat.

8) Sunngiffik, kulturi upperisarsiornerlu

Sunngiffimmi sammisassat, kulturi upperisarluk	2019	2020	2021	2022
Sunngiffimmi atuartitsineq	2.125.043	2.125.043	2.125.043	2.125.043
Timersorneq	28.500.149	28.500.149	28.500.149	28.500.149
Sunngiffimmi sammisaqartitsinerit allat	12.133.836	11.358.836	12.708.836	10.708.836
Atuakkanik atorniartarfeqarneq	401.660	401.660	401.660	401.660
Katersugaasiveqarneq	4.307.554	4.307.554	4.307.554	4.307.554
Kulturikkut suliniutit allat	16.892.911	16.892.911	16.892.911	16.842.911
Sanaartorneq	10.811.000	10.700.000	800.000	800.000
Katillugit	75.172.151	74.286.151	65.736.151	63.686.151

Sunngiffimmi sammisaqartitsineq

Immikkoortumiipput sunngiffimmi ingerlataqarnermut attuumassuteqartut ingerlatat, tassunga ilanngullugit aningaasartuutit isertitallu. Taakku tassaapput:

- * Sunngiffimmi atuartitsineq
- * Sunngiffimmi Sammisassaqartitsiviit /AKO
- * Kulturikkut innuttaasunillu qaammarsaaneq
- * Katersortarfiit il.il.

Atuakkanik atorniartarfeqarneq

Missingersuutiniipput akissarsiat, allaffimmi atortut, atuakkanik pisineq, tassunga ilanngullugit qaammammi atuagassiat il.il. kiisalu nioqqutissanik pisinerit. Najugaqarfinni tamani atuakkanik atorniartarfeqarpoq. Taakku atuarfimmi atuakkanik atorniartarfinnut ataatsimoortinneqarput amerlanertigullu atuarfiup initaaniittarlutik, tassa atuarfimmi atuakkanik aamma atorniartarfiummata. Innaallagialq imeq kiassarnerlu atuarfiit missingersuutaannut naleqqussarlugit ilanngunneqarnikuupput.

Nuummi Namminersorlutik Oqartussani Nunatta Atuagaateqarfia Nuummi innuttaasunik kiffartuussisuvoq aamma nunatsinni atuakkanik atorniartarfinni tamanik Kalaallit Nunaanni atuakkanik nutaanik saqqummersunik imaluunniit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartunik atuakkanik saqqummersitanik pilersuisuulluni.

Katersugaasiviit

Immikkoortumi pingaarnermiipput Kommuneqarfik Sermersuumi katersugaasiviit; Ittoqqortoormiit, Tasiilaq, Paamiut aamma Nuuk. Katersugaasiveqarnermut tunngasuni tulluarsaalluni sulineq suli ingerlavoq. Ataatsimoortumik kontoqarnermi siunertaq, ilaatigut iluarsaassinermut, tassaavoq pisariaqartitsineq naapertorlugu akunnerminni aningaasat agguartarnissaat. Ataatsimoortumik kontut taakku ukiuni aggersuni pitsaaningussapput aamma aningaasat taakku assigiiaarnerusumik qitiusumiillu agguarneqartassallutik.

Kulturikkut sunngiffimmilu siunertanut tapiissutit

Immikkoortumiipput kulturikkut ingerlatanut assigiinngitsunut attuumassuteqarsinnaasut ingerlatat, tassunga ilanngullugit aningaasartuutit isertitalu. Taakkualu tassaapput:

- Sunngiffimmut kultureqarnermullu tapiissutit
- Timersornermut tapiissutit
- Kulturip illorsuanut Katuamut tapiissutit
- Kultureqarnermut siunnersuisoqatigiinnut tapiissutit

Siunertaq suliassallu:

- Timersortarfissuarmik ininillu attartornermut, atuartut angalanerinit, paasisassarsiorluni angalanernut tapiissuteqarnissaq
- Timersornikkut aaqqiinernut tapiissuteqarnissaq
- Katuamut tapiissuteqarnissaq

9) Attaveqaatit

Attaveqaatit	2019	2020	2021	2022
Umiarsualiviit umiarsuillu angallanneri	775.071	775.071	775.071	775.071
Aqquserngit, ikaartarfiit, majuartarfiit	16.713.467	16.713.467	16.713.467	16.713.467
Aputaajaaneq	16.382.343	16.382.343	16.382.343	16.382.343
Saligaatsuutitsineq	2.356.449	2.356.449	2.356.449	2.356.449
Kuuffissuit	1.986.572	1.986.572	1.986.572	1.986.572
Inissat, pinnguartarfiit il.il.	2.514.518	2.514.518	2.514.518	2.514.518
Iliveqarfiit	890.643	890.643	890.643	890.643
Sanaartorneq	44.623.000	57.500.000	61.000.000	38.000.000
Katillugit	86.242.064	99.119.064	102.619.064	79.619.064

Aqquserngit, ikaartarfiit, majuartarfiit, atortulersuutit il.il.

Immikkoortumi anguniakkat tassaapput innuttaasut imatut misigisimanissaat:

- Aqqusernit, aqqusineqqat, majuartarfiit il.il. aserfallatsaaliorneri, qulakkeerneqarneri ingerlaffigineqarsinnaanerilu.
- Sukisaarsarfiit pinnguartarfiillu isumannaakkat illoqarfiup iluani pilerinartunik silamilu sammisaqarnissamut iluaqtaasut.
- Iliveqarfinni atortut pissarsiarineqarsinnaasut naammattullu, toqusumut ataqqinnittumik avatangiiseqarluni ilineqarnissamik kissaateqartut tamarmik qularnaarneqarlutik aamma ilaquattat toqusimasumut ilerfiarnissamik eqqaaniaanissamillu periarfissaqarnissaannik qulakkeerisoq.
- Eqqakkat siaruanginnissaannik, illoqarfiup iluani qarsutsinerit il.il. pinngitsoortinnissaannik qulakkeerinnittunik atorluarneqarsinnaasunik kuuffeqarneq.

Immikkoortup uku pilersinnerisigut innuttaasut nalinginnaasumik peqqissuunissaannut pingaarnertigut iluaqutaassaaq:

- Motoorilinnut innuttaasunullu pisuinnartunut illersorneqarsinnaasumik angallannikkut isumannaassuseq
- Silami ingerlatanut peqqinnartunik inissaqartitsineq periarfissaqarnerlu
- Innuttaasut angallaruttut aqquteqarnissamik periarfissaqarnissaat qulakkeerlugu
- Illoqarfiup iluani, inissiani suliffeqarfinnilu nalinginnaasumik eqqiluisaarnermut tapertaasumik naammattumik kuuffeqarnikkut atortoqarnerup qulakkeerqarnera

Saligaatsuutitsineq aputaajaanerlu

Kiffartuussinerup qaffasissusianik pingaarnertigut allaaserinninneq:

Aqqusernit tamanit atorneqartut illoqannginnersallu tamanit atorneqartut ukiuunerani aserfallatsaaliorderi konto una atorlugu isumagineqarput.

Saligaatsuutitsinermi illoqarfinni nunaqarfinnilu tamanit najorneqartuni tamaangaannaq igitanik katersineq ilaatinneqarpoq. Nunaminertani tamanit atorneqartuni aqqusernit, inuit aqqutaat illoqannginnersallu immikkut tamanut ammasut nakkutigineqarput. Inatsitigut pisussaaffiusoq upernaakkut saliisarnermut ilaapput igitanik angisuunik katersineq kiisalu illut silataanniit 25 meterini ungasitsigisuniittuni eqqakkanik katersineq.

10) Pilersuineq

Pilersuineq	2019	2020	2021	2022
Nukissiuuteqarneq (innaallagiaq, imeq kiassarnerlu)	-482.036	-482.036	-482.036	-482.036
Eqqagassalerineq	1.630.583	1.644.887	1.659.190	1.673.493
Illut sullissiviit	1.152.345	1.152.345	1.152.345	1.152.345
Ikuallaavik	5.317	5.317	5.317	5.317
Sanaartorneq	4.508.939	4.508.939	4.508.939	4.508.939
Katillugit	87.500.000	35.400.000	28.600.000	42.900.000

Eqqaavilerineq il.il.

Immikkoortumi pingaarnermi kommunimi eqqaavissuit ingerlanneqarnerat aamma – aqqissuussinerit inatsisit atuuttut naapertorlugit aamma piumasaqaatit, pilersuiffiit avatangiisaannut akuersissutini allanneqarsimasut pineqarput. Pisuni kiffartuussinerit namminersortunut kiffartuussinerimut isumaqatigiissut aqqutigalugu suliarinnittussarsiuussisoqarsimatillugu, kommune aqqissuussinerup ingerlanneranut suli pingaarnermik akisussaasarpoq aamma kommune innuttaasunut suliffeqarfinnullu eqqagassalerinerimut akiliutigittakkamut akiligassaliortarpoq.

Eqqaavissuarnik kommunip ingerlatsinera aamma – aqqissuussinerit ilaannakortumik akiliutigittakkanit akilersorneqarpoq. Eqqaavilerinerimut akiliutigittakkat kommunip akinut allattorsimaffiutaani ukiut tamaasa nutarterneqartartumi takuneqarsinnaapput. Inuit eqqakkanik aallertitsigaangamik akiliutigittakkamik akiliisarput, kisianni aamma kommunip eqqaavianut eqqakkanik akeqanngitsumik agguussinnaatitaapput. Sulliviit, meeqqeriviit umiarsualiviillu eqqakkat aanerannut tunniunneqarnerannullu akiliisartussaapput.

Eqqagalerinermi anartarfilerinermilu kommunip illoqarfiini nunaqarfiinilu tamani eqqakkat anartarfiillu katersorneqartarput. Illut tamarmik, sulliviit, meeqqeriviit umiarsualiviillu eqqagalernermut aqqqissuussinermut ilanngunnissamut pisussaapput, taamatullu aamma anartarfilerinermut, illu imikup aqqutaanut aqquserneqarsimangippat imaluunniit slamtankeqanngippat. Eqqakkanik anartarfiillu imaannik katersineq Tasiilami, Paamiuni Nuummilu namminersortunut kiffartuussinermut isumaqatigiissut tunngavigalugu suliariumannittussarsiuunneqartarput, kommunilli inoqarfiit sinnerini eqqaavilerineq anartarfilerinerlu ingerlattarpai.

Kommunip eqqaavissuanik ingerlatsinermut ilaapput eqqaavissuit ingerlannerat, tigooraaviit ingerlannerat, uuliakunut tankeqarfiit, atoqqitassaasiviit, pappiaqqanik eqiteriffiit taamatullu ballinik eqeriteriffiit. 2013-imili Tasiilami, Paamiuni Ittoqqortoormiini kiisalu Tunumi nunaqarfinni arlalinni eqqakkanut ulorianartunut tigooraaviit pilersiororneqarput. Tamakku nunaqarfinni ingerlanneri akiliuteqartitsisarnikkut akilersorneqarput aamma illoqarfinni eqqakkanut ilaannakortumik akiliisitsisarnikkut.

Pilersuinerit allat

Immikkoortumi pingaarnermi isertitat aningaasartuutillu aamma illoqarfinni nunaqarfinnilu taamatullu kommunimi tunngaviumik pilersuinerit pisariaqartut aqunnerat kiisalu paaviaanermi aqutsineq pineqarput.

amutsiviit, kranit il.il. imertartarfiit aamma illoqarfinni nunaqarfinnilu Nuup avataaniittuni pisortat imermik pilersuinerat kiisalu Nuummi ikuallaavik taamatullu kommunip nunaqarfiini ataasiakkaani ikuallaaviit.

Illut sullissiviit

Immikkoortumiipput kommunip suliffeqarfii assigiinngitsut, illoqarfinni aammali nunaqarfinni. Immikkoortumiipput illut sulliviit, uffariartarfiit, errorsisarfiit, kalaalimineerniarfittut atuuttut, aalisartunut illut kiisalu umiatsiaaqqeriviit qaluleriviillu.

Siunnerfigineqartunut atatillugu sullissiviusinnaasut najukkallu apeqqutaatinneqarput, taakkuli tassaapput nunaqarfinni innuttaasut, aalisartut piniartullu aammali nalinginnaasumik kommunimi innuttaasut ilanngullugit.

11) Upalungaarsimaneq pinerluttunillu isumassuineq

Upalungaarsimaneq pinerluttunillu isumassuineq	2019	2020	2021	2022
Upalungaarsimaneq	10.689.151	10.689.151	10.689.151	10.689.151
Sanaartorneq	0	0	0	0
Katillugit	14.689.151	15.189.151	13.189.151	13.189.151

Qatserisartoqarneq

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfinni sisamani nunaqarfinnilu arfineq-pingasuni assigiinngitsuni annaassiniarnissamut upalungaarsimasoqarpoq, aalajangersimasunik atorfeqartunik sulisoqartut aamma nammineq kajumissuseqarnermikkut upalungaarsimanermi sulisoqartut pisortaqtartullu.

“Kalaallit Nunaanni annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq aamma ikuallattoornissamik qaartoornissamillu pitsaaliuineri iliuusissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 26. maj 2010-

meersup” nutaap atulersinneranut atatillugu Nuummiittumut Upalungaarsimanermi pisortamut ikiuuttussanik ulloq naallugu sulisussanik suliniuteqarnermi aqutsisut pingasut atorfiitsinneqarsimapput.

12) Nunanut allanut sullisiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat

Sammissassaqartitsiniarneq	2019	2020	2021	2022
Sinniisut	251.327	251.327	251.327	251.327
Sanaartorneq	0	0	0	0
Katillugit	251.327	251.327	251.327	251.327

16) Allaffissorneq

Allaffissorneq	2019	2020	2021	2022
Allatseqarfik	108.061.990	108.061.990	108.061.990	108.061.990
Aningaasaqarneq	13.045.089	12.645.089	12.645.089	12.645.089
Sulisoqarnermut allaffik	36.738.817	36.363.817	36.113.817	35.863.817
Qarasaasiaqarnermik ingerlatsineq	46.589.874	46.589.874	46.589.874	46.589.874
Illut/illuutunik ingerlatsineq	32.308.420	32.308.420	32.308.420	32.308.420
Ilaasortaanermut akiliutit tapiissutillu	8.992.982	8.992.982	8.992.982	8.992.982
Sanaartorneq	34.900.000	38.250.000	34.100.000	29.200.000
Katillugit	280.637.171	283.212.171	278.812.171	273.662.171

Kontumiipput annerusumik akissarsianut aningaasartuutit, sulisunut aningaasartuutit, allat kiffartuussinerat, nioqqutissanik pisiortorneq, atortussanik pequtinillu pisinerit, ingerlatsinermi aningaasat, iluarsaassineq aserfallatsaaliinerlu. Anguniagaq tassaavoq kommunip innuttaanut, pisortat suliffiinut suliffeqarfinnullu allaffeqarfiup kiffartuussinerata aalajangiussimanissaa peqatigisaanillu pitsaaningortinnissaa.

Inatsisit maleruagassallu eqqortinnissaanik isiginnittumik aningaasaqarnikkut nukittunerusumik aqutsinissamut sammisumik iluarseeqqinnissamut pilersarusiortoqarsimavoq. Kommunip ingerlatassarpassuisa suliarinerini isumalluutunik atuinerit pitsaasumik aqutsineq, oqartussaasut pitsaasumik suliaqarneq pitsaasumillu aningaasanik aqutsineq pingaaruteqarpoq. Immikkoortumi pingaarnermi 11-mi suliaasanik naammassinninnissamut pingaarnertigut anguniagaq taamaattumik tassaavoq kommunip soqutigisaanik kinguneqarluartumik kiffartuussinermillu sammisumik allaffeqarfiup misiginissaa aamma ingerlatsinermi immikkoortuni ataasiakkaani kommunip suliaasaanik kinguneqarluartumik isumaginninnermut allaffeqarfiup pitsaasumik tapertaanissaa.

Allaffissornikkut suliaasanut innuttaasunillu kiffartuussinermut qarasaasiaqarnikkut pitsaanagerusunik aaqqiinernut aningaasaliinerit siunissami kommunip allaffissornikkut sulinera oqinnerulersissavaa aamma sulisunik atuneq allanngortinnagu imaluunniit annikillissimallugu innuttaasunik kiffartuussineq nukittorsarlugu.

Kantiinamik ingerlatsineq

Pingaarnertut siunertaavoq kommunimi atorfeqartut suliffeqarfimmi sumiiffinni kantiinamut atuisinnaanerannik qulakkeerinninnissaq. Nuummi kommunimi kantiinamik ingerlatsineq allanut

attartortippaa, taamaattumik suliassamik naammassinnineq allamut attartortitsinermi isumaqatigiissutikkut malittarisassaqartinneqarpoq.

Qarasaasialerineq

Qarasaasiaqarnermut immikkoortortap pingaarnertut sullitai tassaapput Kommuneqarfik Sermersuumi atorfeqartut suliffimminni qarasaasiaqartut. Sullitat tulliuttut tassaapput atorfeqarnerminni qarasaasiatigut aqqissuussineq atuisut soorlu akissarsialerineq, oqarasuaateqarneq, matut paarnaartarneri, video atorlugu ataatsimiinnerni atortut imaluunniit aqqissuussinerit allat qarasaasiaqarnermut immikkoortortamit ingerlanneqartut.

Ataatsimiititap susassaqartup Qarasaasiaqarnermut politikkimik piumasarinikuuvoq, taassumalu ukiumi nutaami akuersissutigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Suliassaqarfinni tamalaani suliat

Immikkoortumiippat ingerlatat sillimasiinernut, illoqarfimmik pilersarusiornermut, ilaasortaanermut akiliutinut, tapiissutinut, isumaqatigiissutinut attuumassuteqartut akitsuutinut, nunaqarfinni aningaasat atugassat aamma kontut atuiffigisinnaasaanut tunngasut.

- Sillimasiinerit ilimagisinnaasanik pisunik pisoqartillugu kommuniq sillimaserneqarsimanissaata qulakkeerneqarnissaa.
- Kontut atuiffiusinnaasut tassaapput politikikkut aningaasat akuerineqarsimasut taamaallaat Borgmesterimit aamma Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit atorneqarsinnaasut.
- Angalanernut aningaasaateqarfiit.
- Nunaqarfinni aqutsisunut aningaasat atorneqarsinnaasut tassaapput pilersaarutinut aalajangersimasunut politikikkut akuerineqarsimasunut aningaasat. Aningaasat taamaallaat atorneqarsinnaapput pilersaarut politikikkut akuerineqarsimappat.

17) Aningaasaliinermut naatsorsuutit

Aningaasaliinermut naatsorsuutit	2019	2020	2021	2022
Erniat, aningaasaatinit iluanaarutit kiisalu aningaasat nalinginut annaasat iluanaarutillu	-23.490.000	-23.490.000	-23.490.000	-23.490.000
Isertitat allat	-10.115.000	-10.115.000	-10.115.000	-10.115.000
Nalikilliliinerit	20.000.000	20.000.000	20.000.000	20.000.000
Katillugit	-13.605.000	-13.605.000	-13.605.000	-13.605.000

Erniat, aningaasaatinit iluanaarutit kiisalu aningaasat nalinginut annaasat iluanaarutillu

Kommunip aningaasaataanit tigorianaannarnit erniatigut isertitanit aamma inissianit attartortittakkanit aningaasaatigut iluanaarutinit isertitat.

Isertitat allat

Sanaartorfissagissaanermut akitsuutiniit aamma kuuffinnut atassusernermut atatillugu atuisut akiliutaannit isertitat kontumi tassani nalunaarsorneqartarput.

Nalikilliliinerit

Kommunimut akiitsut akilerneqarsinnaangitsut naatsorsuutitigut immikkoortup taassuma ataani nalikillilerneqartarput, taamaattorli amerlanertigut pissarsiassat sulii atatinneqartarlutik.